

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПРОЦЕДУРА:

СЪЗДАВАНЕ НА СИСТЕМА

**за признаване на неформално придобити
знания, умения и компетентности**

ОФИЦИАЛНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА

ПГСА-ГР.ПАЗАРДЖИК, 02 септември 2013 г.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Наименование на схемата: Система за признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности

Срок на изпълнение: 2013-2014 г.

Обща стойност: 5 862 200 лв.

Финансираща програма: ОП "Развитие на човешките ресурси" по приоритетна ос 4 "Подобряване достъпа до образование и обучение", „ област на интервенция 4.3 "Развитие на системата за учене през целия живот"

Изпълнител: Министерство на образованието и науката

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Партньори:

- Работодателски организации - БСК, БТПП, АИКБ,
- Организации на работниците и служителите - КНСБ и КТ “Подкрепа”,
- Държавни институции - МТСП, АЗ, НАПОО, ГД “Изпълнение на наказанията” към МП.

• Основни целеви групи:

- Лица над 16 години, които желаят да валидират знанията, уменията и компетенциите си, придобити чрез неформално обучение и/или самостоятелно учене.
- Служители в институции, организации и производствени предприятия, които директно участват в процесите, свързани с идентифицирането и оценяването на знания, умения и компетентности, и с внедряването на системата.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Цели на проекта

- Увеличаване на възможностите за придобиване на професионална квалификация за повишаване на пригодността за заетост
- Създаване и тестване на **Система за идентифициране и признаване** на неформално придобитите знания, умения и компетентности.
- **Нормативно регламентиране** на процеса за идентифициране и признаване на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене
- **Сертифициране на лица**, които са придобили своите професионални знания, умения и компетентности по неформален или самостоятелен път
- **Широко популяризиране на възможностите за валидиране** на неформално и самостоятелно придобити знания, умения и компетентности сред българската общественост

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Специфични цели:

- Нормативно регламентиране на процеса за идентифициране и признаване на знания, умения и компетенции, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене
- Създаване и прилагане на подходящи и ефективни методи и средства за консултиране, идентифициране, оценяване и признаване на знания, умения и компетенции, придобити чрез неформално и/или самостоятелно учене през целия живот на индивидите
- Сертифициране на лица, които са придобили своите професионални знания, умения и компетенции по неформален или самостоятелен път
- Широко популяризиране на възможностите за валидиране на неформално и самостоятелно придобити знания, умения и компетенции сред българската общественост

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Ползи от проекта

Получаването на документ, доказващ придобити по неформален път знания, умения и компетентности, създава предпоставки за:

- **Повишаване на мотивацията у работната сила** за поддържане и повишаване на квалификацията, а оттам - повишаване на нейната конкурентоспособност на пазара на труда;
- **Улесняване на трудовата мобилност** – както в рамките на държавата, така и извън нея;
- **Подобряване на процеса по подбор на персонала;**
- **Постигане на по-висока степен на обективност при оценяването на персонала и кариерното израстване;**
- **По-ефективно прилагане на системите за диференцирано заплащане на труда;**
- **Намаляване на времето и разходите при организиране на надграждащи обучения.**

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Основни дейности по проекта

- Анализ на потребностите от създаване на Система за валидиране на знания, умения и компетенции;
- Анализ на практики в други страни от ЕС, успешно въвели подобни системи;
- Разработване на предложения за нормативно регламентиране и въвеждане на Система за валидиране на знания, умения и компетентности;
- Разработване на Наръчник и приложения към него;
- Обучение на обучители, мултипликатори, консултанти и оценители;
- Внедряване на системата и тестване чрез консултиране на 10 000 лица и издаване на сертификати на 1200 лица;
- Организиране на широка информационна кампания.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Очаквани резултати и индикатори

- Разработена уеб-базирана платформа
- 42 програми за обучение
- 40 обучени мултипликатори
- 1000 обучени консултанти /мотиватори/ и изпитващи
- 28 обучени експерти-оценители
- 10 000 лица, консултирани за възможностите за признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности
- 5 000 лица, включени в процеса за признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности
- 1 200 лица с придобита квалификация

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Начално информиране

- интернет-страницата на училището, където ще се отдели специална рубрика;
- предварително организирани специализирани или традиционни срещи на училищното ръководство и членове на комисията за валидиране със заинтересовани лица и организации – **КСБ-ОП-Пазарджик /26.09.2013 г./**;
- разпространение на атрактивни печатни информационни материали – дипляни, брошури, флайери, **разработени и предоставени от МОН**;
- съобщения в електронни медии на областно равнище;
- ангажиране на членовете на училищното настоятелство и синдикални организации за разпространяване на информация за валидирането.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Кои членове на педагогическия и непедагогическия персонал участват в реализиране на дейностите по валидирането?

- Съставът на **комисията по валидиране** се определя със заповед на директора и включва председател и членове. Препоръчително е всички учители по професионална подготовка да бъдат включени в комисията по валидиране, тъй като не може да се предвиди за какви квалификации ще има кандидати за валидиране;
- От членовете на комисията по валидиране се определят учители – консултанти и комисия по оценяване на индивидуално валидиране;
- Председател на комисията е помощник-директорът по учебно-производствената дейност;
- Членове на комисията по валидиране са учители по професионална подготовка и служители от непедагогическия персонал.

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Кои основни документи се използват в процедурите по валидиране?

- Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО);
- Държавни образователни изисквания за придобиване на квалификации по професии;
- Закон за професионално образование и обучение (ЗПОО);
- Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване;
- Наредба № 4 от 16.04.2003 г. за документите за системата на народната просвета;
- Закон за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) – регулира възможностите и съдържа мерки за осъществяване на повишаване на професионалната квалификация на възрастни лица – заети и безработни.

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Функции, задачи и отговорности на ангажираните длъжностни лица по валидирането

Директор:

- информирание на педагогическия и непедагогическия персонал;
- утвърждава вътрешни правила за работа по проекта и всички документи свързани с валидирането;
- определяне състава на комисията по валидиране;
- определяне състава на комисията по оценяване на индивидуално валидиране;
- утвърждаване на документацията, свързана с валидирането;
- подготвя месечен доклад за работата си по проекта, заедно с приложения и доказателства, и го представя на регионалния координатор ;
- създава условия за съхраняване на първичните финансови документи и задължителна училищна документация, свързана с проекта;

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Комисия по валидиране

Комисията по валидиране се състои от председател и членове.

В комисията по валидиране се включват всички учители по професионална подготовка в училището. Всеки един от тях трябва да бъде обучен да изпълнява функции и като учител-консултант, и като учител-оценител.

Отговорностите на комисията по валидиране са:

- Разработване на проект на правила за работата на комисията за валидиране като част от правилника за организация на дейността на училището;
- Разработване на проект на процедурите по валидиране в училището;
- Разработване на отчети, анализи и доклади за резултатите от проведеното валидиране през различни периоди на учебната година.
- Предлагане на инициативи за подобряване качеството на валидирането;

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Комисия по валидиране

Председателят на комисията по валидиране:

- отговаря за разработване на правила за работата на комисията за валидиране като част от правилника за организация на дейността на училището;
- отговаря за подготовката и правилното провеждане на процедурите по валидиране;
- утвърждава индивидуалните планове на кандидатите за валидиране;
- подготвя проекти на заповеди: за провеждане на заседания на комисия по индивидуално валидиране за различните кандидати; за провеждане на различни видове изпити във връзка с индивидуално валидиране; представя на директора проектите на заповеди за утвърждаване.
- координира, наблюдава и контролира работата на комисията по валидиране;

следва да се следи за качеството на валидирането

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Комисия по валидиране

Учител-консултант:

- Провежда първоначалната среща с кандидата;
- Провежда стандартизирано индивидуално интервю въз основа на въпросник;
- Предоставя на кандидата конкретна информация във връзка с процедурата за валидиране;
- Консултира кандидата във връзка със събирането на доказателства за удостоверяване на придобитите знания, умения и компетентности и подготовката на документите за регистриране;
- Приема подадените от кандидата документи за регистриране и проверява легитимността на доказателствените документи;
- Попълва входящата информация в сравнителната таблица за оценка;
- Участва в комисията по оценяване при изготвяне на индивидуалния план на кандидата ; Поддържа контакти, подкрепя и насърчава кандидата.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Комисия по валидиране

Учители-оценители:

- Учители-оценители са учители по професионална подготовка. Задължително е учител-оценителят да има учителска заетост по учебни предмети/ модули от професията, по която кандидатът е заявил желание за валидиране на знания, умения и компетентности. Това може да бъде както учител по теория, така и учител по практика на професията;
- Учител-оценителят участва в комисии за оценяване знанията, уменията и компетентностите на кандидатите за валидиране, от гледна точка на резултатите от ученето, описани в ДОИ за придобиване на квалификация по професии и въз основа на представените от кандидата документи и доказателства.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Комисия по оценяване на индивидуално валидиране

Комисията по оценяване на индивидуално валидиране се състои от председател и двама членове. В комисията, като член, се включва учител-консултант на индивидуалния кандидат и учители – оценители от състава на комисията по валидиране

- Оценява представените от кандидата **доказателства** за придобити чрез неформално и самостоятелно учене професионални знания, умения и компетентности чрез **сравняване** с резултатите от ученето, вписани в **ДОИ** за придобиване на квалификация по заявената професия. Попълва **сравнителна таблица** за валидиране на компетентностите;
- Разработва проект на индивидуален план за валидиране на кандидата;
- При необходимост организира подготвянето и провеждането на **входящи тестове** за оценка на заявените от кандидата професионални знания, умения и

компетентности;

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

ПОДГОТОВКА НА УЧИЛИЩЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВАЛИДИРАНЕ

Комисия по оценяване на индивидуално валидиране

- В случаите, когато комисията прецени, че е необходимо, предлага на кандидата конкретно **допълващо обучение** (по теория и/или по практика);
- Взема решение за допускане на кандидата до държавни изпити за придобиване на квалификация по професия или до изпити за придобиване на квалификация по част от професия, когато представените от кандидата доказателства за придобитите от него чрез неформално и самостоятелно учене професионални знания, умения и компетентности са **достатъчно убедителни**;
- Попълва протокол с номенклатурен № 3-79, в случаите на допускане на кандидата до държавни изпити за придобиване на квалификация по професия. Начинът на оформянето и съхранението на протокола са съгласно чл. 34 от Наредба № 4 от 16.04.2003 г. за документите за системата на народната просвета.

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Възможни съпътстващи доказателствени документи са:

- Копие от документи, доказващи входящото образователно ниво;
- Атестация за вида и качеството на изпълнение на трудовите задачи (Образец № 3).
- Копие от трудова книжка;
- Копие от притежавани от кандидата сертификати за проведено професионално обучение, за придобита квалификация;
- Копие от трудови договори, граждански договори, договори за изработка;
- Копие от длъжностна характеристика;
- Референции, във връзка с изпълнение на определена/и дейност/и;
- Актуална снимка на кандидата;
- Други /грамоти, снимков материал, публикации /.

инж.Петя Иванова

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще” УЧИЛИЩНО ПОРТФОЛИО НА КАНДИДАТА

- Заявление Образец № 1;
- Атестация Образец № 3 (при желание на работодателя)
- Информационна карта Образец № 4
- Формуляр на кандидата Образец № 5
- Сравнителна таблица за валидиране на компетентности Образец № 6
- Индивидуален план за валидиране на квалификация Образец № 7
- Сборна таблица за валидиране на квалификация по професия Образец № 8
- Копия от доказателствени документи /удостоверения, свидетелства, дипломи/
- Други - проекти, артефакти и пр.

Училищното портфолио на кандидата се допълва с документите, попълнени в различните етапи на валидирането . Със заповед на директора се определя мястото на съхранението му до приключването на валидирането на индивидуалния кандидат, след което училищното портфолио на кандидата се съхранява в архива на училището със срок постоянен.

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Финализиране на валидирането. Удостоверяване и издаване на документ

- Когато кандидатът чрез своите доказателствени документи докаже пълно съответствие на заявените от него знания, умения, компетентности с ДООИ за придобиване на квалификация по професията/ специалността и **успешно положи държавните изпити** за придобиване на квалификация по професия/ специалност той получава **Свидетелство** за професионална квалификация.
- Когато кандидатът валидира отделни знания, умения, компетентности, част от специалност след **полагане на изпити** за придобиване на квалификация по част от професията той получава **Удостоверение** за професионално обучение.

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

Получаване на информация за обратна връзка

- На кандидатите се предлага да попълнят **анкетна карта** за оценка на процеса на валидиране. Картата служи за установяване мнението на лицата, на които са валидирани знания, умения, компетентности, относно организацията и провеждането на процеса. Тя допринася за анализа на валидирането, извършвано от училищата, и на тази основа – за разработване на мерки за подобряването му. Анализът се представя във формата на доклад на **Педагогическия съвет** за обсъждане.
- Информация за резултатите от валидирането, провеждано от училището е подходящо да се предостави на организациите на работодателите, синдикатите, на службите по заетостта, на представители на гражданите и др. Така, освен изпълнение на принципа за информираност на обществото, се реализира и изискването за прозрачност, което допринася за подобряване на действията по валидиране.

BG051PO001-4.3.03-0001 “Нова възможност за моето бъдеще”

validirane@mon.bg

www.facebook.com/validirane

Благодаря за вниманието!

инж.Петя Иванова